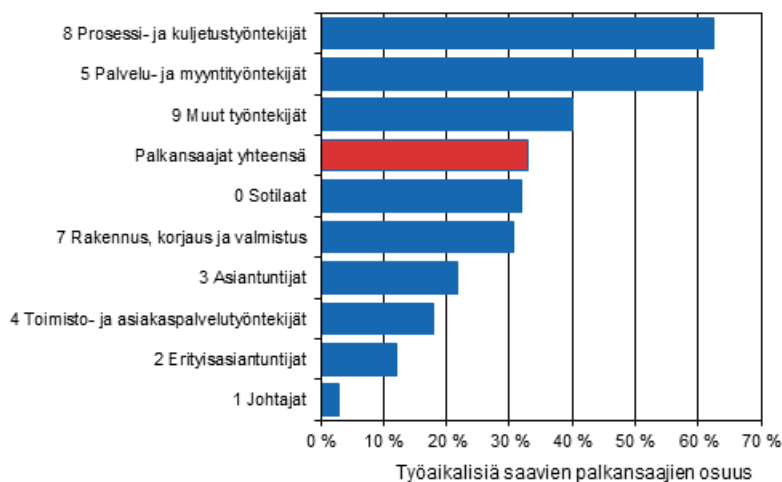

Palkkarakenne 2014

Työaikalisiä maksettiin kolmasosalle palkansaajista

Tilastokeskuksen palkkarakennetilaston mukaan kolmasosa palkansaajista ansaitsi työaikaan liittyviä palkanlisä vuonna 2014. Yleisimpiä työaikalisiä olivat prosessi- ja kuljetustyöntekijöillä. Asiantuntija- ja toimistotöissä työaikalisiä maksettiin harvemmin. Työaikalisiin sisältyvät vuoro-, ilta-, yö-, lauantai- ja sunnuntaikorvaukset.

Tilastointijaksolla työaikalisiä ansainneiden osuus kaikista palkansaajista ammattiryhmittäin (Ammattiluokitus 2010) vuonna 2014

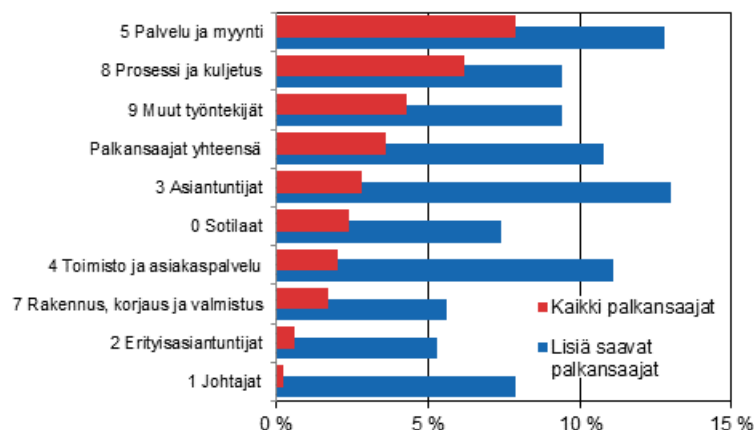

Palkansaajien kokonaisansioiden keskiarvo oli 19,4 euroa tunnissa vuonna 2014. Kokonaisansiot sisältävät säännöllisen työajan palkan lisäksi kaikki palkanlisät, ylityöansiot ja luontoisedut, mutta eivät kertaluontoisesti maksettavia palkaneriä, kuten tulospalkkioita.

Työaikalisien osuus kokonaistuntiansioista oli kaikilla palkansaajilla keskimäärin 3,6 prosenttia. Lisä ansainneilla palkansaajilla työaikalisiä muodostivat 10,8 prosenttia kokonaisansioista.

Esimerkiksi kaikkien palvelu- ja myyntityöntekijöiden kokonaisansioista työaikalisiä muodostivat keskimäärin 8 prosenttia. Niiden palvelu- ja myyntityöntekijöiden, joille työaikalisiä maksettiin, lisät muodostivat keskimäärin 13 prosenttia kokonaisansioista.

Työaikalisien osuus kokonaisansioista ammattiryhmittäin (Ammattiluokitus 2010) vuonna 2014

Työaikaliset muodostivat tuntuvan osan prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden sekä muiden työntekijöiden kokonaisansioista. Asiantuntija-ammateissa työaikalisilla oli pienempi merkitys, mutta niillä asiantuntijoilla jotka työaikalisia saivat, ne muodostivat keskimäärin 12 prosenttia kokonaisansioista.

Asiantuntijoista työaikalisia maksettiin esimerkiksi kättilöille, sairaanhoitajille sekä tulli- ja rajavirkamiehille. Kaikkien kättilöiden ansioista työaikaliset muodostivat keskimäärin 17,0 prosenttia. Mikäli tarkastelu rajataan vain niihin kättilöihin, joille maksettiin lisää, työaikalisien keskimääräinen osuus kokonaisansioista oli 20,6 prosenttia.

Muita ammattiluokkia, joissa työaikaliset muodostivat keskimäärin yli 10 prosenttia kaikkien palkansaajien kokonaistuntiansioista, olivat muun muassa poliisit, vanginvartijat ja vartijat, huoltamotyöntekijät, baarimestarit, tarjoilijat, hotellien vastaanottovirkailijat, paperiteollisuuden prosessityöntekijät ja kaivosten avustavat työntekijät.

Työaikaliset eivät ole osa palkkausta useissa erityisasiantuntija-ammateissa kuten asianajajilla, rahoitusalan ammattilaisilla, arkkitehdeillä tai tutkijoilla. Myöskään kiinteistönvälittäjät tai myyntiedustajat eivät työaikalisista nauti. Heidän palkkauksensa on pääasiassa provisioperusteista. Myös ammattiryhmässä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät oli ammattiluokkia, kuten verhoilijat ja rappaajat, joiden ansionmuodostuksessa työaikalisien merkitys oli häviävän pieni.

Ylityöansiot yleisimpiä sotilaille ja prosessi- ja kuljetustyöntekijöillä

Tilastointiajanjaksolla ylityöt muodostivat melko pienen osan koko palkansaajajoukon kokonaisansioista, keskimäärin 1,2 prosenttia. Palkansaajista 17 prosenttia sai ylityökorvauksia. Heillä ylityöansiot muodostivat kokonaisansioista 6,9 prosenttia.

Yleisimmin ylityöistä maksettiin korvauksia sotilaille, prosessi- ja kuljetustyöntekijöille sekä rakennus- ja korjaustyöntekijöille. Ylityöansiot sisältävät ylityöajan palkat sekä niiden korotusosat.

Kokonaistuntiansiot on määritelty kuukausipalkkaisille palkansaajille jakamalla palkansaajan kuukausiansiot kuukausitasolle korotetulla säännöllisellä viikkotyöajalla sekä maksetuilla ylityötunneilla. Tuntipalkkaisilla työntekijöillä kokonaistuntiansiot perustuvat tehtyihin tunteihin ja niiltä maksettuihin ansioihin.

Palkansaajien lukumäärä, kokonaisansiot sekä ylityöansioiden osuus kokonaistuntiansioista ammattiryhmittäin (Ammattiluokitus 2010) vuonna 2014

Ammattiluokitus 2010	Kaikki palkansaajat			Ylityöansioita saaneet palkansaajat	
	Lukumäärä	Kokonais-ansiot tunnissa, euroa	Ylityöansiot kokonaistuntiansioista, prosenttia	Lukumäärä	Ylityöansiot kokonaistuntiansioista, prosenttia
1 Johtajat*	50 532	37,4	0,2	1 050	11,0
2 Erityisasiantuntijat	324 090	26,1	0,6	22 874	8,6
3 Asiantuntijat	358 611	20,1	1,0	50 050	6,9
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	125 278	16,2	1,0	17 368	7,2
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	356 689	14,7	0,7	51 849	5,1
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	7 033	14,2	1,3	1 642	5,5
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	144 992	17,6	2,4	45 728	7,6
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	125 142	17,9	3,3	56 972	7,2
9 Muut työntekijät	116 131	13,2	1,4	23 796	6,6
0 Sotilaat	7 814	26,0	2,4	3 921	4,8
X Tunteamaton	6 232	17,5	1,5	774	11,7
Palkansaajat yhteensä	1 622 544	19,4	1,2	276 025	6,9

* Yritysten ylimmän johdon tiedot puuttuvat yksityisen sektorin osalta

Kokoaikaisten palkansaajien kokonaisansioiden keskiarvo kuukaudessa oli 3 308 euroa vuonna 2014. Kokonaisansioiden mediaani oli 2 946 euroa. Palkkarakennetilaston tietokantataulukoista löytyvät palkansaajien kuukausiansiot ammattiluokituksen, ikäryhmän ja koulutusasteen mukaan.

Vuoden 2014 ennakkollinen palkkarakennetilasto kuvaa noin 1,6 miljoonan palkansaajan ansiotietoja. Tilaston tiedot on kerätty kuukausipalkkaisilta palkansaajilta syys-, loka- tai marraskuulta ja tuntipalkkaisilta palkansaajilta vuoden viimeiseltä neljännekseltä. Vuoden 2014 tilastoa on täydennetty Verohallinnon Palkka.fi-aineistolla, ks. muutoksia tässä tilastossa.

Kokonaisansiot sisältävät säännölliseltä työajalta maksettavan palkan lisäksi yli- ja lisätyöajalta maksettavat palkanosat, työaikalisät, sijainti- ja olosuhdelisät, tehtävän, ammattitaidon ja palvelusvuosien perusteella maksettavat lisät, suoritusperusteiset palkanosat, varallaolo- ja päivystyskorvaukset, palkan ei-tehdyltä työajalta ja luontoisedut. Kokonaisansiot eivät sisällä kertaluonteisesti maksettavia palkaneriä, kuten tulospalkkioita.

Sisällys

Työaikalaisien merkitys suurinta kuntasektorilla.....	5
---	---

Taulukot

Työaikalaisien ja ylityöansioiden osuus kokonaisansioista työnantajasektorin ja ammattiryhmän (Ammattiluokitus 2010) mukaan vuonna 2014.....	5
--	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palkansaajien lukumäärät ja kokonaistuntiansiot työnantajasektorin ja ammattiryhmän (Ammattiluokitus 2010) mukaan vuonna 2014.....	6
---	---

Laatuseloste: Palkkarakenne.....	7
----------------------------------	---

Työaikalaisien merkitys suurinta kuntasektorilla

Työnantajasektoreista kuntasektorilla työaikalaisien osuus kokonaisansioista oli vuonna 2014 yksityistä ja valtiosektoria suurempi. Kuntasektorilla työaikalaisien osuus kokonaisansioista oli keskimäärin 4,6 prosenttia. Vastaava luku oli yksityisellä sektorilla 3,3 prosenttia ja valtiolla 3,0 prosenttia.

Kuntasektorilla työskentelee suhteellisesti eniten asiantuntija-ammattiluokkaan kuuluvia palkansaajia, joilla työaikalaisat muodostavat oleellisen osan kokonaisansioista. Tähän ammattiluokkaan kuuluvat kuntasektorilla muun muassa kättilöt, sairaankuljetuksen ensihoitajat, sairaanhoitajat ja voimalaitosten prosessinhoitajat.

Valtion palvelu- ja myyntityöntekijöillä 16,3 prosenttia ansioista muodostui työaikalaisista. Tätä muista työnantajasektoreista ja ammattiluokista poikkeavaa lukemaa selittää se, että ammattiryhmä koostuu lähinnä poliiseista ja vanginvartijoista.

Työaikalaisien ja ylityöansioiden osuus kokonaisansioista työnantajasektorin ja ammattiryhmän (Ammattiluokitus 2010) mukaan vuonna 2014

Ammattiluokitus 2010	Työaikalaisien osuus kokonaistuntiansioista, prosenttia			Ylityöansioiden osuus kokonaistuntiansioista, prosenttia		
	Yksityinen sektori	Kunta-sektori	Valtio	Yksityinen sektori	Kunta-sektori	Valtio
1 Johtajat*	0,2	0,5	0,1	0,2	0,2	0,3
2 Erityisasiantuntijat	0,4	1,2	0,2	0,4	1,0	0,3
3 Asiantuntijat	1,1	6,3	3,5	0,9	1,2	0,8
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	2,2	1,1	1,5	1,1	0,4	0,7
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	8,1	6,9	16,3	0,7	0,7	1,9
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	0,4	7,5	0,2	0,3	1,5	2,3
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	1,8	0,7	0,2	2,4	2,5	1,4
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	6,2	5,9	1,0	3,3	2,1	4,7
9 Muut työntekijät	4,1	4,8	1,6	1,8	0,6	0,7
0 Sotilaat	—	—	2,4	—	—	2,4
Yhteensä	3,3	4,6	3,0	1,3	0,9	0,9

* Yritysten ylimmän johdon tiedot puuttuvat yksityisen sektorin osalta

Yksityisellä sektorilla ylitöiden osuus kokonaisansioista suurin

Yksityisellä sektorilla ylityöt muodostivat keskimäärin 1,3 prosenttia palkansaajien kokonaistuntiansioista, kun taas kunta- ja valtiosektorilla ylitöiden osuus kokonaistuntiansioista oli 0,9 prosenttia.

Yksityisellä sektorilla ylityöansiot muodostivat suurimman osan kokonaisansioista rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöillä ja prosessi- ja kuljetustyöntekijöillä. Näissä ammattiryhmissä ylityökorvauksia maksettiin etenkin asentajille, nosturinkuljettajille, kuljetustyöntekijöille, ahtaajille sekä eri alojen prosessityöntekijöille.

Erityisasiantuntijoilla ylitöiden osuus kokonaisansioista oli pieni. Palkkarakennetilaston tiedot kuvaavat vain maksettuja ylityöpalkkoja ja -korvauksia, eivätkä sisällä ylitöiden määrää itsessään. Useilla aloilla ylityöt korvataan tyypillisesti vapaana.

Palkansaajien lukumäärät ja kokonaistuntiansioiden keskiarvot työnantajasektorin ja ammattiryhmän mukaan löytyvät liitetaulukosta 1.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palkansaajien lukumäärät ja kokonaistuntiansiot työnantajasektorin ja ammattiryhmän (Ammattiluokitus 2010) mukaan vuonna 2014

Ammattiluokitus 2010	Palkansaajien lukumäärä			Kokonaistuntiansioiden keskiarvo, euroa		
	Yksityinen sektori	Kuntasektori	Valtio	Yksityinen sektori	Kuntasektori	Valtio
1 Johtajat*	37 661	10 588	2 283	38,9	31,0	42,3
2 Erityisasiantuntijat	184 947	113 048	26 095	27,6	23,2	27,5
3 Asiantuntijat	227 594	106 043	24 974	21,4	17,4	20,2
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	101 859	16 912	6 507	16,3	14,7	17,5
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	226 092	123 974	6 623	14,6	14,4	19,9
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	1 234	5 732	67	12,8	14,4	17,3
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	138 024	6 059	909	17,7	15,5	17,7
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	122 273	2 622	247	18,0	13,8	16,2
9 Muut työntekijät	84 898	30 516	717	13,4	12,6	14,2
0 Sotilaat	0	0	7 814	0	0	26,0
X Tuntematon	6 160	52	20	17,5	16,0	32,5
Yhteensä	1 130 742	415 546	76 256	19,7	17,9	23,6
* Yritysten ylimmän johdon tiedot puuttuvat yksityisen sektorin osalta						

Laatuseloste: Palkkarakenne

1 Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö

Palkkarakennetilasto kuvaa palkansaajien kokonaisansioita ja niiden muodostumista tilastointivuoden viimeisellä kolmanneksella. Tilaston tiedot perustuvat pääosin työnantajasektorikohtaisten palkkatilastojen tilastoaineistoihin. Tilaston tietosisältöä täydennetään Tilastokeskuksen rekisteritiedoilla.

Tilasto on ilmestynyt vuodesta 1995 lähtien. Se kattaa yksityiseltä sektorilta vähintään viisi henkeä työllistävät yritykset sekä julkisen sektorin kaikki palkansaajat. Palkkarakennetilaston ulkopuolelle jää yksityisellä sektorilla yritysten ylin johto sekä yrityksen päätoimialan mukaan maa-, metsä- ja kalatalouden, työnantajakotitalouksien ja kansainvälisten järjestöjen toimialat.

Palkkarakennetilaston tietoja voidaan tarkastella palkansaaja- tai yritysnäkökulmasta. Palkansaajatasolla tietoja voidaan tarkastella mm. ammatin, sukupuolen, iän ja koulutuksen mukaan. Yritystasolla keskeisimmät tarkastelunäkökulmat liittyvät työnantajasektoriin ja toimialaan. Tilastossa julkaistaan tietoja palkansaajien lukumääristä, keskimääräisistä tunti- ja kuukausiansioista sekä niiden hajonnasta. Palkkarakennetilaston tietoja käytetään kansallisesti sekä muun muassa Eurostatin ja Kansainvälisen työjärjestön ILO:n tilastoissa.

Palkkarakennetilasto laaditaan vuosittain, ja se kuvaa palvelussuhteiden määrää sekä ansiotasoa eri työnantajasektoreilla tilastointivuoden viimeisellä neljänneksellä. Tilasto on ilmestynyt vuodesta 1995 lähtien, ja se kattaa yksityiseltä sektorilta vähintään viisi henkeä työllistävät yritykset sekä julkisen sektorin kaikki palkansaajat. Palkkarakennetilaston ulkopuolelle on rajattu yksityiseltä sektorilta yritysten ylin johto sekä yrityksen päätoimialan mukaan maa-, metsä- ja kalatalouden, työnantajakotitalouksien sekä kansainvälisten järjestöjen toimialat. Myös ne palkansaajat, joille ei ole pystytty määrittelemään sukupuolta, on jätetty tilaston ulkopuolelle. Palkkarakennetietoja tarvitaan ansiotasojen ja palkkaerojen tarkasteluun sekä käytetään palkka-aineistona eri tutkimuksissa. Myös kansainvälisissä tietopalveluissa, kuten Eurostatin ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) tiedusteluissa, käytetään palkkarakennetilaston tietoja.

1.2 Käsitteet ja luokitukset

Palkkarakennetilasto kuvaa palkansaajien kokonaisansioita. Kokonaisansio kuvaa säännölliseltä työajalta sekä muulta työajalta, kuten yli- ja lisätyöajalta, maksettua palkkaa. Kokonaisansio sisältää säännöllisen työajan ansion lisäksi yli- ja lisätyöpalkat, päivystys- ja varallaolokorvaukset sekä muut ei-säännöllisesti maksetut lisät. Kokonaisansio ei sisällä kertaluonteisia palkkaeriä, kuten lomarahaa ja tulospalkkioita. Kokonaisansioon luetaan kultakin palkanmaksujaksolta seuraavat palkanosat:

Kokonaisansioon luetaan kultakin palkanmaksujaksolta seuraavat palkanosat:

- peruspalkka
- tehtävän, ammattitaidon, palvelusvuosien yms. perusteella maksettavat lisät
- työpaikan sijainnin ja olosuhteiden perusteella maksettavat lisät
- työaikalisät
- toimihenkilöiden tulos- ja suoritusperusteinen palkansaaja, työntekijöiden suoritusperusteiset ansiot
- luontoisetujen verotusarvo
- lisä- ja ylityön ansio
- osin myös mahdolliset varallaolo-, päivystys- ja hälytyskorvaukset
- muut epäsäännöllisesti maksettavat lisät
- ei-tehdyltä työajalta maksettu palkka

Tilaston lukumäärä- ja ansiotietoja on mahdollista luokitella työnantajasektorin, toimialan, ammatin, koulutuksen, palkansaajan iän, sukupuolen, palvelussuhteen luonteen, palkkausmuodon ja maantieteellisen sijainnin mukaan. Tilaston keskeisimmät käsitteet on kuvattu tilastosivulla ”Käsitteet ja määritelmät”.

1.3 Lait

Palkkarakennetietojen julkaiseminen perustuu Euroopan unionin neuvoston asetukseen nro. 530/1999, jonka mukaan jokaisen EU:n jäsenmaan on toimitettava palkkarakennetta ja palkkojen hajontaa koskevia tietoja joka neljäs vuosi Eurostatille. Palkkarakennetilaston tietosisältö pohjautuu asetuksessa ja sen laajennuksissa määriteltyyn tietosisältöön, mutta kansallista käyttöä varten tietosisältö poikkeaa hieman asetuksella määrätystä.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Palkkarakennetilaston koostuu noin 1,3 miljoonasta työsuhte- ja palkkatiedosta. Perusjoukon tasolle korotettuna nämä työsuhte- ja palkkatiedot edustavat noin 1,6 miljoonaa palvelussuhdetta.

Palkkarakennetilasto liittää yhteen seuraavat palkkatilastot: kuntasektorin kuukausipalkat, valtion kuukausipalkat, yksityisen sektorin kuukausipalkat ja yksityisen sektorin tuntipalkat. Kaikille palkansaajille määritellään työnantajasektorista, sopimusalaista ja palkkausmuodosta riippumatta yhteiset ansiokäsitteet ja luokitukset.

Yksityisen sektorin palkka-aineisto perustuu pääasiassa työnantajajärjestöjen keräämiin palkkatietoihin. Työnantajajärjestöjen keräämää aineistoa täydennetään Tilastokeskuksen omalla tiedonkeruulla, joka kohdistuu toimialoihin, joissa yritysten järjestäytymisaste jää alle 70 prosentin. Tämän ohella Tilastokeskus on saanut vuodesta 2014 lähtien Verohallinnolta pienten yritysten palkansaajia kuvaavan Palkkafi-aineiston. Kuntasektorin palkkatiedot kerätään Tilastokeskuksen toimesta, valtiosektorin palkkatiedot saadaan Valtiokonttorista.

Palkkarakennetilaston tavoitteena on kuvata kaikkien yli viiden hengen yrityksissä työskentelevien palkansaajien ansioita. Koska osa yrityksistä jättää vastaamatta joko työnantajajärjestöjen tai Tilastokeskuksen palkkatiedusteluihin, syntyy tarve paikata vastauskatoa. Yksityisen sektorin tiedot korotetaan perusjoukon tasolle Tilastokeskuksen yritysrekisteristä muodostettavan tutkimuskehikon avulla.

Vastauskato on korjattu vuoden 2006 tilastosta lähtien Särndalin suhde-estimaattorilla. Särndalin suhde-estimaattori toimii siten, että korjauskerroin määritellään vastanneiden yritysten henkilökunnan määrän suhteellisen osuuden käänteislukuna. Toisin ilmaistuna, jos N = tutkimuskehikkoon kuuluvien yritysten henkilökunnan lukumäärä ja n = vastanneiden yritysten henkilökunnan lukumäärä, niin estimaattori on N/n . Näin ollen estimaattori antaa suurimman painon niiden yritysten palkansaajille, joiden ositteissa vastauskato on suurinta henkilökunnan lukumäärällä mitattuna.

Estimointiositteet muodostetaan yrityksen kokoluokan ja toimialan mukaan. Järjestäytyneille ja järjestäytymättömille yrityksille muodostetaan omat estimointikehikkonsa. Koska tutkimuskehikko poimitaan ennen tilastoajankohtaa, tutkimuskehikkoon lisätyistä uusista yrityksistä, joiden palveluksessa on vähintään viisi palkansaajaa, muodostetaan oma jälkiosite. Tämän ositteen korotuskertoimeksi määrätään 1.

Julkisen sektorin aineistot ovat kokonaisaineistoja, joten kadon oikaisua ei tarvitse käyttää.

Palkkarakennetilastoa täydennetään rekisteritiedoilla. Esimerkiksi palkansaajan tutkintotieto liitetään aineistoon Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä, ja palkansaajan toimipaikkaa koskevia tietoja saadaan työssäkäyntitilaston perustiedoista. Joka neljäs vuosi EU:n tilastoviranomaiselle Eurostatille laadittavaan laajempaan palkkarakennetutkimukseen sisältyy lisäksi tietoja Tilastokeskuksen ulkopuolisista rekistereistä, kuten Verohallinnon ja Kelan rekistereistä.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1 Tilaston oikeellisuus

Palkkarakennetilaston tietosisältö ja tuotantomenetelmät vastaavat EU:n asettamia vaatimuksia. Tilaston tuotantoprosessista laaditaan Eurostatille laaturaportti joka neljäs vuosi. Lisäksi tilaston laatua seurataan vuosittain tilastotuotannon yhteydessä.

3.2 Tilaston luotettavuus

Palkkarakennetilaston aineisto saadaan useasta eri lähteestä. Täten tilastointikuukausi vaihtelee jossain määrin. Tämä voi vaikuttaa palkansaajien lukumääriin sekä ansioiden suuruuteen ja luonteeseen. Julkaistuihin keskiansioihin aiheutuu harhaa myös siitä, että tilaston ulkopuolelle rajataan yksityisen sektorin pienet yritykset ja yritysten ylin johto.

Tutkimuskehikon ja palkka-aineistojen tahdistaminen on tilastoinnin aikaeroista johtuen hankalaa. Tutkimuskehikkoon tahdistumatta jääneet yritykset liitetään aineistoon yrityksen koon mukaan jälkeensä. Nämä yritykset tulkitaan yleensä kehikon alipeitoksi ja korotetaan korotuskertoimella 1. Tahdistumattomuus voi vaikuttaa tilaston laatuun aineiston estimoinnin kautta.

4 Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Palkkarakennetilasto on vuositilasto ja sen palvelussuhde- ja ansiotiedot kuvaavat kyseisen tilastovuoden tilannetta vuoden viimeisellä kolmanneksella. Vuosiansiotiedot kuvaavat kokoaikaisen palkansaajan koko vuoden ansioita tietystä työsuhteesta.

Palkkarakennetilaston aineisto perustuu lopullisiin työnantajasektorikohtaisiin palkkatilastoihin. Sen tiedot ovat julkaistaessa lopullisia. Palkkarakennetilaston tiedot julkaistaan kaksi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen internet-sivuilla.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1 Julkaisukanavat

Palkkarakennetilaston tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla tuorein tilasto -julkistuksena. Lisäksi tilastosta julkaistaan StatFin-tietokantatauluja.

5.2 Tilaston metatiedot

Palkkarakennetilaston tuotannossa käytettävät metatiedot ovat saatavissa pääosin palkkatilastoista. Joitakin palkansaajiin liittyviä tietoja on saatavissa myös työssäkäyntitilastosta, tutkintorekisteristä sekä yritysrekisteristä. Vuosiansiota ja palkansaajan työsuhdetta koskevia tietoja voi saada muun muassa Verohallinnon ja Kelan rekistereistä.

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Palkkarakennetilasto tuotetaan vuosittain, mutta tilastoa ei tule varsinaisesti tarkastella aikasarjanäkökulmasta. Toisin sanoen tilastosta ei ole suotavaa laskea vuosittaisia muutoksia. Tilaston tietosisältö muuttuu vuosittain Suomen ammatti- ja toimialarakenteen muuttuessa, ja näin ollen tilaston aggregaattitason luvut kuvaavat muutosta *koko maan tasolla*, eivät palkansaajatasolla. Lisäksi vastauskadon myötä etenkin tarkimman tason ammattitiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien väillä. Esimerkiksi palkansaajien ansiokehitystä tarkasteltaessa ansiotasoindeksi on palkkarakennetilastoa parempi lähde.

Palkkarakennetilastoa on tuotettu vuodesta 1995 lähtien ilman suurempia menetelmämuutoksia. Selkein menetelmäpäivitys tehtiin vuoden 2001 palkkarakennetilastoon, ja tämän johdosta vuosien 1995–2000 tiedot ovat vertailukelpoisia ainoastaan pidemmän aikavälin tarkastelussa. Tilastovuoden 2001 jälkeen tuotetut palkkarakennetilastot muodostavat toisen yhtenäisen aikasarjan.

Vuoden 2006 palkkarakennetilastossa laskettiin kuntasektorin opettajille tuntiansiot ensimmäistä kertaa. Myös kuntasektorilla vähennettyä palkkaa saaneille palkansaajille muodostettiin ensimmäistä kertaa ansiotietoja. Täten vuoden 2006 ja sen jälkeiset tiedot eivät ole kuntasektorin osalta täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin nähden.

Vuoden 2014 palkkarakennetilastossa käytettiin lisäaineistona ensimmäistä kertaa Verohallinnon Palkka.fi-palvelusta saatua aineistoa. Tämä aineisto sisältää pääasiassa pienten, alle kymmenen hengen yritysten tietoja, ja täydentää tältä osin palkkarakennetilaston tietosisältöä. Vuonna 2014 Palkka.fi-aineistosta saatiin tiedot noin 26 000 palkansaajasta, jotka perusjoukon tasolle korotettuna vastasivat noin 60 000 palkansaajaa. Palkka.fi-aineiston lisääminen vaikutti keskimäärin keskiarvoansioista laskevasti. Kaikkien

koko-aikaisten palkansaajien keskiarvoansio aleni noin 15 euroa, yksittäisissä ammattiluokissa vaihtelut olivat suurempia.

Muutokset ammattiluokituksessa aiheuttavat ongelmia tietojen vertailukelpoisuudessa. Ammattiluokitus on päivittynyt vuosina 2001 ja 2010. Vuoden 2001 ammattiluokituspäivitys, oli vuoden 2010 luokituspäivitystä pienempi, joskin sekin aiheutti epäjatkuvuutta ammattiluokituksessa sen tarkimmalla tasolla. Vuoden 2010 ammattiluokituspäivitys oli kokonaisvaltainen, ja uusi Ammattiluokitus 2010 otettiin käyttöön vuoden 2010 palkkarakennetilastossa. Ammattiluokittaiset tiedot ovat vertailukelpoisia vuosien 1995–2009 ja vuodesta 2010 eteenpäin vain ammattiluokituksen karkeimmalla tasolla, eivätkä tälläkään tasolla täydellisesti.

Palkkarakennetilaston ansiotietoja voidaan parhaiten verrata työnantajasektorikohtaisiin palkkatilastoihin, ansiotasoindeksiin sekä tulonjakotilaston ansiotietoihin. Näiden tilastojen välillä on sekä rajauksellisia, käsitteellisiä että menetelmällisiä eroja. Esimerkiksi ansiotasoindeksi kuvaa säännöllisen työajan ansioita, kun taas palkkarakennetilasto kuvaa kokonaisansioita.

Palkansaajien lukumääriätietojen osalta vertailu onnistuu parhaiten työnantajasektorikohtaisiin palkkatilastoihin, tulonjakotilastoon sekä työvoimatutkimukseen. Palkansaajien määrät ovat lähes identtiset alakohtaisiin palkkatilastoihin verrattaessa, mutta työvoimatutkimuksen ja palkkarakennetilaston välillä esiintyy palkansaajien lukumäärässä peittävyyseroa, jotka johtuvat tilastointijankohdasta sekä palkansaajamääritelmistä.

Palkansaajaryhmien, kuten koko- ja osa-aikaisten, suhteiden muutoksissa palkkarakennetilaston sekä työvoimatutkimuksen vertailu onnistuu kuitenkin hyvin ja antaa varsin käyttökelpoista informaatiota palkansaajien lukumääristä.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Palkkarakennetilaston tiedot perustuvat työnantajasektorikohtaisten palkkatilastojen aineistoihin. Tilastojen tulokset voivat kuitenkin poiketa toisistaan, sillä palkkarakennetilastossa lasketaan sekä tunti- että kuukausiansiot kaikille palkansaajille. Lisäksi aineistojen rajausehdoissa on eroja tilastojen välillä. Määritelmäerot vaikuttavat sekä palkansaajien lukumääriin että keskiansioihin. Tulosten vertailu alakohtaisiin palkkatilastoihin onnistuu parhaiten kuntasektorin sekä valtion osalta.

Lisätietoja

Sampo Pehkonen 029 551 3452

Jukka Pitkäjärvi 029 551 3356

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

palkkarakenne@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palkkarakenne 2014, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0076 (pdf)